

M A I R O M Á N K Ö L T Ő K

Fordította: KORVIN SÁNDOR

LIVIU DELEANU: ANNA LELKE A VARRÓGÉP ELŐTT

*Kormos lámpa tüze éget
s lelked hamvasztja a rőt
láng, amint görnyedsz a féket
nem ismerő gép előtt.*

*Géped nyughatatlan szíja
fájó nótát zümmöget.
Tüze fürgén öltve ríja
Anna, méla lányneved.*

*Éjszakáid széjjeltépték
bomló élted álmait,
éveid kifeslő fércét,
összeöltött vágyaid.*

*Erőtlen, reszketeg kézzel
sorsod varrod, bogozod.
Ujjad tépett lelket fércel
egyre, mint a kárhozott.*

*Pergő tű öltöget kurtán,
míg a kelmék halma nő.
Évszázada varrogatsz tán,
lábaddal ring az idő.*

*Kinod heve csontig áthat
s tépi beteg melledet.
Életed, akár a vásznat
bontogatod, beszeged.*

*Bús szíveddel lakatold a
kemény, üres éveket.
Gondok gombolyagját oldja
le a hü emlékezet.*

*Némán senyvedsz s hajszóló, valk
perced enyhülést nem ad.
Elpusztulsz s nem varrsz magadnak
soha menyasszony-ruhát.*

*Mély szemed, melyben az elnyűtt
éj honol s a gyötirelem,
géped fedelével együtt
lecsukódik — hirtelen.*

LIVIU DELEANU: ÉLETRAJZ

*Kopár sikátorunk partján
nehéz életre ébredtem.
Csak az ucca volt a dajkám
s a szikrázó nap felettem.*

*Mezitelen, mocskos lábam
tűnő napokba törültem.
Csavargómód keltem, jártam,
mindenki így élt körültem.*

*Gyársíppal dúdoltam egyet,
országutra gúnyt vetettem
vagy ha kedvem kerekedett
kutyámmal loholtunk, ketten.*

*Vérző lábú kuvasz-féle
cimboraált velem e telken.
Együtt szundítottam véle
s reggel vele együtt keltem.*

*Igy nőttem fel, jobbat várva,
de csak rosszabb lett a részem.
Térdig gázoltam a sárba,
nehogy kutyám úrnak nézzen.*

*S mint az erdei zsványok
élére Iancu Jianu —
ebek vezérének állok
magam, Liviu Deleanu.*

GEORGE DEMETRU PAN: ACÉL

*Az ég homloka gondfelhős, komor;
borzongva fú a szél.
Örület leng az ütegek körül —
és mind merő acél.*

*Az erdők álmélkodva zúgnak,
a cserje szinte fél.
Nyugtalan madarak suhannak —
és mind merő acél.*

*Világunk mégis nyugodt,
mint rostokoló dél.
Az emberek karbatett kézzel állnak --
és mind merő acél.*

AZ UJ SZELLEMI FRONT MAGYARORSZÁGON

Irta: UJVARI LÁSZLÓ

Csak nemrégiben irtunk a magyar irodalom narodnikjeiről és ismertettük orosz elődeikre emlékeztető rokonvonásaikat. Utjuk első fázisán kísértük őket végig és programjuk ama lényeges vonalán, amely a parasztkérdés békés megoldását tartja szem előtt. A hasonlóság főleg itt jelentkezett az orosz narodnikokkal való vonatkozásban, mert azok is elvetve a politikai akciót, vezéreik felhívására a „nép közé mentek“ és kezdetben ugyancsak békés propagandát folytattak a parasztok, s részben a munkások között is.

A történelem azonban nem ismétlődik és az analógiákból levonható konzekvenciáktól ajánlatos az óvakodás. Még ugyanazon gazdasági és társadalmi rend különböző periódusában is különbözőek a társadalmi és politikai törekvések amaz összefüggés révén, amelyben a gazdasági erők döntő befolyással hatnak. Amikor magyar narodnikokról beszélünk ez egy „népi“ mozgalmat kívánt jelképezni csupán, anélkül, hogy annak történelmi útját és szerepét az orosz narodnikokéval azonosította volna. A termelési rend mai szakának, a financkapitalizmusnak fasiszta elemeit igyekeztünk megtalálni a magyar narodnikok mozgalmában.

A magyar narodnikok útja első fázisának ismertetésénél ez hálátlan feladatnak tűnt. Könnyen érhetett bennünket az a vád, — éppen lojalitásában egyre többet utazó szocialistáink részéről is, — hogy a fasiszta elemek kimutatása az új narodnikok mozgalmában nem egyéb tulbuzgó marxista analízisnél, amely a kákán is csomót keres és fasizmust ott, ahol ennek híre sincs. Elemzésünk mégis felfedte a fasisztikus elemeket.

Az azóta eltelt idő alatt a magyar narodniki mozgalom háta mögött hagyta fejlődésének első korszakát. Sorsában ép' úgy fordulóponthoz érkezett el, mint egykor az orosz, míg azonban ott a mozgalom tanulságait levonva a mozgalom egy szárnya, a *narodvolcik* áttért a cárizmus elleni politikai harcra, a magyar mozgalom, (ne feledjük el, fasiszta periódusban élünk!) teljes egészében lecsatlakozott a — kormányhatalomhoz. A mozgalom eddig elburkolt fasisztikus tartalma ezzel végleg napfényre került. A magyar irodalom narodnikjei, mint a kormányzat támogatói tettek nyiltszíni vallomást és hitet olyan reformok mellett, amelyeknek fasiszta eredetét és tartalmát letagadni nem lehet. „Szövetkezz — irta közülük egy — ha veszendő magyarságunk érdeke kívánja, de fordíts hátat a hárfázó arkangyaloknak is, ha cserbenhagyják ennek a népnek alapvető követeléseit.“ Nos, a narodnikok leszövetkeztek nyíltan a fasiszmussal.

Ez idáig rendben is volna, csakhogy a népi írók melldőngető multjuk igazolására a kormányhatalom reformigéreteit forradalmi színezetben igyekeznek feltüntetni. Pedig a négyéves munkaterv, amely a kormányzat programját felöleli, az olasz korporációs társadalom példaadását tükrözi és a telepítés, amely a parasztkérdést volna hivatva megoldani, nem téveszhető össze a valóban forradalmian ható földosztással. A népi irányzat mégis forradalmi eredményeket emleget.